

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ І ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

В.о. завідувача кафедри

Олена КНЯЗЬОВА

“26” *серпня* 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. декана факультету економіки та управління

Аркадій ТОПОВ

“24” *серпня* 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. проректора з науково-педагогічної та методичної роботи

Вячеслав СЕДОВ

“29” *серпня* 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОП 06 «ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА АГРАРНОГО
ПІДПРИЄМСТВА»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ)

(назва рівня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

**С «СОЦІАЛЬНІ НАУКИ, ЖУРНАЛІСТИКА,
ІНФОРМАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ**

(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

**С1 «ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНІ
ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ (ЗА
СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ ЕКОНОМІКА)»**

(код та найменування спеціальності)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«ЕКОНОМІКА»

(назва освітньої програми)

**СТРУКТУРНИЙ
ПІДРОЗДІЛ**

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

(назва факультету)

ОДЕСА – 2025

Робоча програма освітнього компонента «Економічна діагностика аграрного підприємства» для здобувачів за освітньо-професійною програмою «Економіка» спеціальності СІ «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізацією Економіка)» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Розробник програми: Аліса ШЕВЧЕНКО, к.е.н., доцент кафедри економічної теорії і економіки підприємства

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри **економічної теорії і економіки підприємства**

Протокол № 1 від « 26» серпня 2025 року у

В.о. завідувача кафедри

(підпис)

Олена КНЯЗЄВА

Гарант освітньої програми

(підпис)

Марина БАЛДЖИ

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань С «Соціальні т науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» Спеціальність С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізацією Економіка)» Освітня програма Економіка (назва освітньої програми)	Обов’язкова	
Модуль - 2		Рік підготовки	
Змістовних модулів 2		1-й	1й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
Загальна кількість годин 90		2-й	1,2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних -2 самостійної роботи здобувача -4	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції	
		18- год.	4 год.
		Практичні,	
		14-год.	8 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		58- год.	78 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
залік	залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 32/58

для заочної форми навчання – 12/78.

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

В умовах глобалізації, посилення конкуренції та наростання кризових явищ у світовій та вітчизняній економіці, ефективне управління аграрними підприємствами набуває особливого значення. Виклики сьогодення, такі як зміна клімату, коливання цін на сировину та цифрова трансформація, вимагають від керівників та фахівців нових, більш досконалих інструментів для прийняття рішень. Саме в цьому контексті економічна діагностика виходить на перший план як ключовий інструмент аналізу та прогнозування.

Застосування економічної діагностики дозволяє не лише отримати повну та достовірну інформацію про поточний стан підприємства, а й своєчасно виявляти приховані проблеми та потенційні ризики. Це особливо актуально для аграрного сектору, де діяльність залежить від великої кількості невизначених факторів. Економічна діагностика дає можливість розпізнавати "захворювання" підприємства на ранніх стадіях, що дозволяє уникнути кризових ситуацій, а, отже, стає не просто аналітичним інструментом, а стратегічним елементом системи управління, що забезпечує стійкість та конкурентоспроможність.

Завдяки впровадженню новітніх технологій, зокрема штучного інтелекту та Big Data, економічна діагностика дозволяє проводити глибший аналіз, враховуючи ширший спектр даних. Це відкриває нові можливості для підвищення ефективності діяльності аграрних підприємств. Все це обумовлює потребу в ґрунтовних знаннях теорії і практики з освітнього компонента «Економічна діагностика аграрного підприємства».

Освітній компонент «Економічна діагностика аграрного підприємства» відноситься до складу обов'язкових освітніх компонент освітньо-професійної програми «Економіка» підготовки здобувачів закладів вищої освіти другого (магістерського) рівня.

Мета освітнього компонента - формування у здобувачів системних теоретичних знань та практичних навичок з економічної діагностики, що є основою для прийняття ефективних управлінських рішень та забезпечення стійкого розвитку аграрних підприємств.

Предмет освітнього компонента: процес економічної діагностики аграрного підприємства.

Завдання освітнього компонента є теоретична та практична підготовка здобувачів з наступних питань:

- розкриття сутності та завдань економічної діагностики, що є основою для прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності;
- діагностика зовнішнього середовища та конкурентних позицій аграрного підприємства з використанням методів аналізу та синтезу;
- вивчення алгоритму діагностики конкурентоспроможності підприємства та його продукції;
- опанування методології оцінювання майна та ринкової ціни підприємства;
- проведення управлінської та фінансової діагностики, необхідної для обґрунтування рішень щодо ефективного функціонування суб'єктів господарювання;

- дослідження виробничого потенціалу аграрного підприємства та шляхів його оптимізації;
- діагностика економічної безпеки підприємства, що допомагає оцінювати можливі ризики та наслідки управлінських рішень;
- дослідження цифрової трансформації та стійкого розвитку аграрного підприємства;
- вивчення діагностики економічної культури підприємства.

Знання:

- Знання та розуміння теоретичних засад, закономірностей, принципів і особливостей формування системи економічної діагностики в аграрному секторі.
- Знання та розуміння методів і процедур збору, обробки та аналізу статистичних даних, а також науково-аналітичних матеріалів для вирішення економічних проблем.
- Знання та розуміння сучасних теоретичних підходів до визначення ключових трендів соціально-економічного розвитку та ефективного функціонування підприємств.
- Знання та розуміння новітніх інструментів та підходів до діагностики конкурентоспроможності, управлінської діяльності, економічної безпеки та цифрової трансформації.
- Знання та розуміння способів формулювання, аналізу та синтезу науково-практичних проблем для розробки ефективних рішень

Вміння:

- Застосування знань для визначення, критичної оцінки та моделювання стану і тенденцій соціально-економічного розвитку, а також для проведення досліджень на високому рівні.
- Застосування знань для збору, обробки та аналізу статистичних даних, необхідних для вирішення комплексних економічних завдань.
- Застосування знань для оцінки можливих ризиків та наслідків управлінських рішень, а також для забезпечення ефективного функціонування суб'єктів господарювання.
- Застосування знань для обґрунтування управлінських рішень, враховуючи наявні ресурси та обмеження, а також для використання сучасних інформаційних технологій у діагностичній роботі.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення освітнього компонента «Економічна діагностика аграрного підприємства» у здобувача формуються:

інтегральна компетентність:

(ІК) Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

загальні компетентності:

- ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

фахові (спеціальні) компетентності:

- ФК 3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

- ФК 5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

- ФК 6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

- ФК 7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

- ФК 12. Здатність застосовувати теоретичні та прикладні аспекти економіки в аграрному та інших секторах на національному та міжнародному рівнях

- ФК 13. Здатність до забезпечення ефективного функціонування суб'єктів господарювання в аграрному та інших секторах економіки на національному та міжнародному рівнях

Програмні результати вивчення освітнього компонента «Економічна діагностика аграрного підприємства»:

ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності

ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати запропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

- ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

- ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

- ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

- ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

- ПРН 16. Застосовувати сучасні теоретичні та прикладні аспекти економіки на національному і міжнародному рівнях.

- ПРН 17. Визначати ефективне функціонування суб'єктів господарювання в аграрному та інших секторах економіки на національному і міжнародному рівнях.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовний модуль 1. Діагностика як інструмент забезпечення ефективності функціонування та розвитку аграрного підприємства в конкурентному середовищі.												
Тема 1. Предмет і завдання освітнього компонента	7	2	1	-	-	4	7	2	-	-	-	5
Тема 2. Діагностика зовнішнього середовища та конкурентних позицій аграрного підприємства	9	-	1	-	-	8	9	-	-	-	-	9
Тема 3. Діагностика конкурентоспроможност і аграрного підприємства та його продукції	9	2	2	-	-	5	9	-	2	-	-	7
Тема 4. Діагностика майна і ринкова ціна підприємства	9	2	2	-	-	5	10	-	2	-	-	7
Модульна контрольна робота №1	1		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовним модулем 1	35	6	7	-	-	22	35	2	4	-	-	29
Модуль 2.												
Змістовний модуль 2. Діагностика потенціалу аграрного підприємства та оцінка його стану												
Тема 5. Управлінська діагностика	9	2	1	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 6. Діагностика виробничого потенціалу аграрного підприємства	10	2	1	-	-	7	10	-	2	-	-	8
Тема 7. Фінансова діагностика	10	4	2	-	-	4	10	2	2	-	-	6
Тема 8. Діагностика економічної безпеки	10	2	1	-	-	7	10		-	-	-	10
Тема 9. Діагностика цифрової трансформації та стійкого розвитку аграрного підприємства	7	-	-	-	-	7	7					7
Тема 10. Діагностика економічної культури підприємства	8	2	1	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Модульна контрольна робота №2	1		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовним модулем 2	55	12	7	-	-	36	55	2	4	-	-	49
Усього годин	90	18	14	-	-	58	90	4	8	-	-	78

5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

5.1 ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Змістовний модуль 1. Діагностика як інструмент забезпечення ефективності функціонування та розвитку аграрного підприємства в конкурентному середовищі.

Тема 1 . Предмет і завдання освітнього компонента.

Основні поняття економічної діагностики та економічного аналізу. Аналіз організаційної підсистеми. Аналіз економічної підсистеми. Мікроекономічний, ретроспективний та перспективний аналізи. Методи діагностики. Предмет, об'єкт, завдання та методологія економічної діагностики. Структурно-логічна схема. Порівняння змісту економічної діагностики та економічного аналізу. Ключові детермінанти економічного розвитку аграрного підприємства як об'єкта діагностики.

Тема 2. Діагностика зовнішнього середовища та конкурентних позицій аграрного підприємства.

Методичні особливості проведення діагностики зовнішнього середовища. Первинна та вторинна інформація, алгоритм дослідження за методикою М. Портера. Оцінка інтенсивності суперництва, визначення провідних чинників успіху в галузі. Аналіз можливостей структурних трансформацій. Конкуренція як основний зміст відносин між підприємствами. Параметри оцінки конкурентів та визначення пріоритетних конкурентів на ринку. Використання карти стратегічних груп як інструменту аналізу внутрішньогалузевої конкуренції. Застосування SWOT-аналізу в діагностиці протистояння підприємств-конкурентів. Перелік і характеристика чинників, що визначають сильні та слабкі сторони підприємства, можливості й загрози. Трансформація конкурентного середовища в умовах воєнного стану.

Тема 3. Діагностика конкурентоспроможності аграрного підприємства та його продукції

Конкурентоспроможність підприємства: сутність та методи оцінки. Взаємозалежність конкурентних переваг і статусу. Процедура порівняльної діагностики підприємств-суперників, використання провідних чинників успіху. Інтегральна оцінка конкурентоспроможності: переваги та недоліки. Конкурентоспроможність аграрної продукції: особливості оцінки та основні аспекти (корисність, ціна споживання, здатність пропозиції). Процедура оцінки конкурентоспроможності продукції: вибір аналогів, склад ціни споживання та інтегральна оцінка виробу. Аналіз загальних показників та зведена оцінка конкурентоспроможності продукції і підприємства.

Тема 4. Діагностика майна і ринкова ціна підприємства

Підприємство як майновий комплекс. Статична і динамічна концепції підприємства та їх відображення у методичних підходах до оцінки майна. Затратна оцінка майна. Ціна майна, що «входить» у баланс і «виходить» з балансу. Фізичне, функціональне, технологічне й економічне старіння майна і врахування його зношеності у відновній оцінці. Ліквідаційна оцінка майна підприємства-банкрута. Справжня економічна вартість підприємства як цілісного майнового комплексу. Проблема ринкової оцінки майна та її розв'язання в сучасній економіці. Задачі оцінки: фіскальна, захисту прав власності. Основні методичні підходи до ринкової оцінки підприємства як цілісного майнового комплексу, що приносить дохід; їх загальна характеристика. «Дохідні» методи оцінки майна. Метод капіталізації доходу, сфера його раціонального використання. Показники чистого прибутку й грошового потоку як основа оцінки. Проблеми використання методу: визначення чистого доходу й вибір ставки дисконтування. Метод дисконтування майбутнього доходу. Проблеми прогнозування грошових потоків, їх розв'язання. Модель САРМ і обчислення ставки дисконтування. Ринкові порівняння і аналогова оцінка підприємства. Гудвіл і його оцінка. Поняття гудвілу і методичні підходи до його оцінки. Метод надлишкових прибутків як сукупна оцінка активів. Метод роялті для оцінки нематеріальних активів. Оцінка активів, по яких немає сформованого ринку, – метод створення

Змістовний модуль 2. Діагностика потенціалу аграрного підприємства та оцінка його стану

Тема 5. Управлінська діагностика

Сутність управлінської діагностики та організація її проведення. Систематизація інформації для дослідження. Діагностика структури управління та якості управлінських рішень. Ознайомлення з формальною організаційною структурою, визначення її типу. Оцінка відповідності оргструктури стратегії підприємства. Оцінка параметрів: гнучкості, надійності, оперативності, якості рішень. Оцінка зв'язків підприємства із зовнішнім середовищем. Основні контрагенти підприємства, оцінка взаємозв'язків. Аналіз зв'язків з органами місцевої влади і самоврядування. Екологічні чинники, оцінка їх впливу. Оцінка загальних результатів діяльності підприємства. Критерії і показники, що використовуються для загальної діагностики системи менеджменту підприємства. Загальна ефективність діяльності як ступінь досягнення цілей. Специфіка управлінської діагностики в умовах воєнного стані в контексті стратегічного розвитку аграрного підприємства. Інформаційні та цифрові технології та оцінка ефективності їх використання.

Тема 6. Діагностика виробничого потенціалу аграрного підприємства

Поняття виробничого потенціалу. Характеристики виробничого потенціалу підприємства. Системні характеристики. Структурні характеристики. Кількісні характеристики. Якісні характеристики. Історичні умови формування та функціонування виробничого потенціалу. Соціально-економічні наслідки його використання. Оцінювання виробничого потенціалу. Ресурсний, структурний і цільовий підходи до визначення виробничого потенціалу. Концепція інноваційної диверсифікації аграрних підприємств. Нішева аграрна продукція як ключовий напрям інноваційної диверсифікації. Роль штучного інтелекту у підвищенні ефективності використання виробничого потенціалу аграрного підприємства. Діагностика українського та зарубіжного досвіду впровадження ІІІ в аграрному виробництві. Показники оцінки виробничого потенціалу. Результати оцінки ВП та їхнє застосування.

Тема 7. Фінансова діагностика

Основні моделі фінансової діагностики, їх характеристика. Дескриптивні, предикативні і нормативні моделі фінансової діагностики, їх сутність, особливості і сфера використання. Методичні проблеми дескриптивних моделей. Побудова системи аналітичних коефіцієнтів, методика їх обчислення і способи оцінки. Предикативні моделі у прогнозуванні майбутнього фінансового стану. Система показників фінансового стану підприємства. Діагностика за показниками ліквідності, фінансової стійкості, обіговості, рентабельності. Використання програмних комп'ютерних продуктів для оцінки фінансового стану підприємства. Життєвий цикл підприємства і тенденції у значеннях певних груп показників фінансового стану. Інтегрована оцінка фінансового стану підприємства. Процедури синтезування одиничних та групових показників, способи їх оцінки. Різноманітність підходів до оцінки фінансового стану з урахуванням специфіки замовника. Використання середньозважених величин з урахуванням їх значимості. Алгоритм порівняльної оцінки результатів фінансово-господарської діяльності підприємства (за А. Шереметом), його переваги і недоліки.

Тема 8. Діагностика економічної безпеки

Економічна безпека підприємства: сутність, основи оцінки. Поняття економічної безпеки підприємства. Конкретизація поняття безпеки за різними ознаками. Економічна безпека підприємства як стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів. Функціональні складові економічної безпеки: фінансова, техніко-технологічна, інформаційна та інші. Методичний апарат діагностування економічної безпеки. Екологічна безпека аграрного підприємства. Вплив екологічних проблем на економічну безпеку підприємства. Прямі та непрямі ознаки порушення підприємством зони безпеки. Виклики для розвитку екологічного підприємництва. Ідентифікація поточної зони функціонування підприємства. Нові типи загроз в умовах воєнного стану. Методи оцінки економічної безпеки за результатами фінансової діагностики. Якісні характеристики стану безпеки (небезпеки), їх бальна оцінка. Вітчизняний і зарубіжний досвід діагностування економічної безпеки підприємства. Особливості методичних підходів українського Агентства з питань

неплатоспроможності і банкрутства підприємств. Z-рахунок Альтмана, різновиди моделей. «Крайка безпеки» за К.Друрі. Оцінка корпоративних ресурсів і визначення стану економічної безпеки.

Тема 9. Діагностика цифрової трансформації та стійкого розвитку аграрного підприємства

Сутність та значення цифрової трансформації в аграрному секторі. Вплив на операційну ефективність, продуктивність та конкурентоспроможність. Ключові технології: точне землеробство, Інтернет речей (IoT), дрони, Big Data. Концепція сталого розвитку в контексті аграрної галузі, її три виміри: економічний, соціальний, екологічний (ESG-фактори). Методологічний апарат діагностування цифрової зрілості та сталого розвитку. Діагностика рівня цифрових технологій на підприємстві. Оцінка використання систем GPS-моніторингу, датчиків ґрунту, систем управління фермою. Аналіз ефективності впровадження цифрових технологій. Визначення ризиків та бар'єрів цифрової трансформації. Діагностика сталого розвитку. Оцінка екологічної складової. Аналіз соціальної складової. Оцінка управлінської складової. Вітчизняний і зарубіжний досвід діагностування сталого розвитку. Особливості методичних підходів до оцінки ESG-факторів в агробізнесі.

Тема 10. Діагностика економічної культури підприємства

Економічна культура підприємства й особливості її діагностики. Поняття економічної культури, її складові. Експертний аналіз в оцінці внутрішнього інституціонального середовища підприємства. Виявлення проблем формальних і неформальних відносин, конфліктів. Особливості оцінки продуктивності творчої праці, цінності інтелектуальних продуктів. Якісний аналіз методів та інструментарію планування, обліку і контролю на підприємстві. Оцінка рівня професіоналізму та кваліфікації провідних спеціалістів, економічних служб підприємства, їхньої здатності до сприйняття та застосування нових знань. Оцінка системи управлінського обліку та її місця у прийнятті управлінських рішень. Оцінка контролю дій і контролю результатів. Обґрунтованість управлінських рішень, їх оцінка. Способи оцінки відповідності діючої стратегії оптимальній. Проблеми виявлення і оцінки хреодного ефекту. Оцінка методичної чіткості та рівня обґрунтованості інвестиційних проектів, бізнес-планів підприємства; програмні комп'ютерні продукти для оцінки. Система управління проектами, діагностика її ефективності.

5.2. ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (КУРС ЛЕКЦІЙ)

Денна форма навчання

№ з/п	Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
1	2
Змістовний модуль 1. Діагностика як інструмент забезпечення ефективності функціонування та розвитку аграрного підприємства в конкурентному середовищі (6 год.)	
1.1	Тема. Предмет і завдання освітнього компонента (2 год.) 1. Економічна діагностика: її сутність, класифікація за ознаками. 2. Інструментарій економічної діагностики. 3. Предмет і задачі освітнього компонента.
1.2	Тема. Діагностика конкурентоспроможності аграрного підприємства та його продукції (2 год.) 1. Поняття конкурентоспроможності аграрного підприємства та продукції. 2. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності. 3. Інтегральна оцінка конкурентоспроможності: процедура синтезування одиничних показників.
1.3	Тема. Діагностика майна і ринкова ціна підприємства (2 год.) 1. Сутність, необхідність і цілі оцінки вартості підприємства. 2. Затратний і прибутковий підхід до оцінки вартості підприємства. 3. Ринковий підхід до оцінки вартості підприємства.
Змістовний модуль 2. Діагностика потенціалу аграрного підприємства та оцінка його стану (12 год.)	
2.1	Тема. Управлінська діагностика (2 год.) 1. Поняття управлінської діагностики. 2. Методологічні основи функціонально-вартісної діагностики систем управління.
2.2	Тема. Діагностика виробничого потенціалу аграрного підприємства (2 год.) 1. Поняття, зміст і склад виробничого потенціалу. 2. Теоретичні основи діагностики виробничого потенціалу аграрного підприємства. 3. Ресурси аграрного підприємства: облік і оцінка, формування виробничих фондів, ресурсів праці.
2.3	Тема. Фінансова діагностика (4 год.) 1. Цілі і задачі фінансової діагностики. 2. Діагностика поточного стану підприємства. 3. Фінансовий механізм підвищення економічної стійкості підприємства
2.4	Тема. Діагностика економічної безпеки підприємства (2 год.) 1. Поняття економічної безпеки підприємства. 2. Фактори, що впливають на економічну безпеку підприємства. 3. Діагностика економічної безпеки підприємства
2.5	Тема. Діагностика економічної культури підприємства (2 год.) 1. Поняття, структура і зміст економічної культури. 2. Діагностика економічної культури. 3. Вплив економічної культури на продуктивність

Заочна форма навчання

№ з/п	Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
1	2
Змістовний модуль 1. Діагностика як інструмент забезпечення ефективності функціонування та розвитку аграрного підприємства в конкурентному середовищі (2 год.)	
1.1	Тема. Предмет і завдання освітнього компонента (2 год.) 1. Економічна діагностика: її сутність, класифікація за ознаками. 2. Інструментарій економічної діагностики.

	3. Предмет і задачі освітнього компонента.
Змістовний модуль 2. Діагностика потенціалу аграрного підприємства та оцінка його стану (2 год.)	
2.1.	Тема. Фінансова діагностика (2 год.) 1. Цілі і задачі фінансової діагностики. 2. Діагностика поточного стану підприємства. 3. Фінансовий механізм підвищення економічної стійкості підприємства

5.3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-ть годин	
		денна	заочна
1.	Предмет і завдання освітнього компонента	1	-
2.	Діагностика зовнішнього середовища та конкурентних позицій аграрного підприємства	1	-
3.	Діагностика конкурентоспроможності аграрного підприємства та його продукції	2	2
4.	Діагностика майна і ринкова ціна підприємства	2	2
5.	Модульна контрольна робота №1	1	-
6.	Управлінська діагностика	1	-
7.	Діагностика виробничого потенціалу аграрного підприємства	1	2
8.	Фінансова діагностика	2	2
9.	Діагностика економічної безпеки	1	-
10.	Діагностика економічної культури підприємства	1	
11.	Модульна контрольна робота №2	1	-
Разом		14	8

5.4. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Питання (тема) теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Предмет і завдання освітнього компонента	4	5
2	Діагностика зовнішнього середовища та конкурентних позицій аграрного підприємства	8	9
3	Діагностика конкурентоспроможності аграрного підприємства та його продукції	5	7
4	Діагностика майна і ринкова ціна підприємства	5	7
5	Управлінська діагностика	6	10
6	Діагностика виробничого потенціалу аграрного підприємства	7	8
7	Фінансова діагностика	4	6
8	Діагностика економічної безпеки	7	10
9	Діагностика цифрової трансформації та стійкого розвитку аграрного підприємства	7	7
10	Діагностика економічної культури підприємства	5	8
Разом		58	78

Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання є формою індивідуально - консультативної роботи викладача зі здо У процесі засвоєння знань з освітнього компоненту «Економічна діагностика аграрного підприємства» здобувач повинен уміти готувати реферати і складати есе. Участь у названих формах самостійної роботи закладає у здобувачів первинні навички самостійної

дослідницької діяльності, набуття навичок пошуку, опрацювання відповідних джерел інформації.

Реферат – це скорочений виклад змісту первинного документа або його частини, з основними фактичними даними й висновками. Він починається з викладу сутності роботи і складається за таким планом: тема, предмет, (об'єкт). характер і мета роботи. В рефераті слід показати ті особливості теми, які необхідні для розкриття мети і змісту роботи, методи проведення роботи. Виклад матеріалу в рефераті має бути коротким і точним. Виконана реферативна робота повинна продемонструвати наявність навичок у здобувача щодо самостійного пошуку та опрацювання джерельної бази з обраної теми. З цією метою здобувач має знайти, ознайомитись і використати декілька наукових, навчальних і науково-методичних публікацій. В яких висвітлюються ті чи інші аспекти обраної теми. У вступі автор аргументує вибір теми, вказує на її важливість, актуальність теми. Основна частина реферативної роботи складається з відповідних розділів. Назва будь-якого розділу основної частини не повинна повторювати назву теми роботи. Висновки робляться щодо кожного з розділів основної частини, а також узагальнення і можливі шляхи розв'язання проблем, розглянутих в основній частині дослідження. Список використаних джерел включає бібліографічний опис усіх опрацьованих і використаних автором у цій роботі джерел інформації.

Орієнтовний перелік тем індивідуальних завдань для самостійної роботи:

1. Сутність діагностичного аналізу.
2. Планування процесу діагностичного аналізу.
3. Види діагностичного аналізу.
4. Економічна діагностика, її види.
5. Методичний апарат та інструментарій економічної діагностики.
6. Методичні особливості проведення діагностики галузі.
7. Діагностика сил конкуренції.
8. Оцінка конкурентних позицій підприємств – основних суперників.
9. Оцінка перспектив розвитку аграрного виробництва.
10. Конкурентоспроможність підприємства: сутність, проблеми визначення й оцінки.
11. Конкурентний статус підприємства, його оцінка.
12. Порівняльна діагностика конкурентоспроможності підприємствсуперників.
13. Процедура оцінки конкурентоспроможності аграрної продукції.
14. Зведена оцінка конкурентоспроможності продукції та конкурентоспроможності підприємства.
15. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства.
16. Гнучкість виробничої системи та її діагностика.
17. Оцінка техніко-організаційного рівня стабільного виробництва.
18. “Дохідні” методи оцінки майна.
19. Діагностика структури управління та якості управлінських рішень.
20. Оцінка зв'язків підприємства із зовнішнім середовищем.
21. Оцінка загальних результатів діяльності підприємства.
22. Інтегрована оцінка фінансового стану підприємства.
23. Методичний апарат діагностування економічної безпеки.
24. Вітчизняний і зарубіжний досвід діагностування економічної безпеки підприємства.
25. Економічна культура аграрного підприємства й особливості її діагностики.
26. Обґрунтованість управлінських рішень, їх оцінка.
27. Сучасні підходи та методологія економічної діагностики в агробізнесі.
28. Особливості формування інформаційної бази для економічної діагностики аграрних підприємств.
29. Трансформація конкурентного середовища аграрних підприємств в умовах воєнного стану.

30. Діагностика інноваційної диверсифікації аграрного виробництва.
31. Роль штучного інтелекту у підвищенні ефективності використання виробничого потенціалу аграрного підприємства.
32. Оцінка ефективності використання інформаційних та цифрових технологій в управлінні аграрним підприємством.
33. Діагностика нових типів загроз економічній безпеці аграрних підприємств в умовах воєнного стану.
34. Екологічна безпека аграрного підприємства та її вплив на економічну безпеку.
35. Діагностика готовності аграрного підприємства до цифрової трансформації.
36. Діагностика рівня цифровізації аграрних підприємств.
37. Аналіз впровадження систем точного землеробства (GPS, дрони, сенсори) та їх вплив на економічні показники.
38. Оцінка сталого розвитку аграрного підприємства за критеріями ESG.
39. Методи та інструменти діагностики цифрової зрілості та сталого розвитку.
40. Діагностика економічної ефективності впровадження цифрових технологій.

6.МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання освітнього компонента здійснюється у формі читання лекцій, проведення практичних занять. Важливим елементом навчання є самостійна робота та виконання індивідуального навчально-практичного завдання у формі реферату.

Основними методами досягнення навчальних цілей є:

- проведення оглядових лекцій. Вивчення лекційного матеріалу дасть змогу здобувачам придбати теоретичні знання про використання методичного апарату та інструментарію економічної діагностики для визначення стану підприємства;
- участі у практичних заняттях. Virішення практичних завдань формуватимуть вміння і навички прикладного застосування теоретичних знань з розкриття економічної сутності діагностики підприємства; оцінювання стратегічного протистояння підприємств - конкурентів; ознайомлення із алгоритмом проведення діагностики конкурентного середовища підприємства; вивчення схеми діагностики конкурентоспроможності підприємства; опанування алгоритму діагностики конкурентоспроможності продукції підприємства; оцінка виробничого потенціалу підприємства; дослідження економічної безпеки підприємства;
- отримання консультації. Під час консультацій здобувачі отримують відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та пояснення певних теоретичних положень освітнього компонента;
- виконання самостійної роботи. Вивчення курсу передбачає самостійне опрацювання здобувачами комплексу основної і додаткової наукової літератури, періодичних видань з питань діагностики підприємств;
- проведення підсумкового контрольного випробування.

Відповідність програмних результатів та методів навчання наведено в таблиці 1.

Таблиця 1.

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (Розповідь, пояснення, навчальна дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, метод кейсів).

ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації. (Розповідь, пояснення, навчальна дискусія з проблемних питань, демонстрація мультимедійних презентацій, фасилітація, ділові ігри, рольові симуляції, проєктні завдання).
ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності	Практичні заняття, самостійна робота. (Розповідь, дискусія з проблемних питань, обговорення етичних кейсів).
ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота. (Розповідь, пояснення, дискусія з проблемних питань, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, воркшоп).
ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань	Лекції, практичні заняття, самостійна робота. (Пояснення, навчальна дискусія з проблемних питань, робота з відкритими даними).
ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.	Практичні заняття, самостійна робота. (Розповідь, пояснення, дискусія з проблемних питань, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання, ділові симуляції, моделювання кризових ситуацій).
- ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.	Практичні заняття, самостійна робота. (Розповідь, пояснення, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання).
ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота. (Розповідь, дискусія з проблемних питань, групове обговорення ситуації, розрахункові завдання).
- ПРН 16. Застосовувати сучасні теоретичні та прикладні аспекти економіки на національному і міжнародному рівнях.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота. (Розповідь, пояснення, дискусія з проблемних питань, групове обговорення ситуації, міні-дослідження, аналіз впливу глобальних трендів на національну економіку).
ПРН 17. Визначати ефективне функціонування суб'єктів господарювання в аграрному та інших секторах економіки на національному і міжнародному рівнях	Практичні заняття, самостійна робота. (Розповідь, дискусія з проблемних питань, фасилітація, аналіз успішних бізнес-кейсів, бенчмаркінг, Best practices).

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Економічна діагностика аграрного підприємства» здійснюється у формі поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів, які передбачені «Положенням про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року.

Якість засвоєння змісту освітнього компоненту (незалежно від форми контролю) в Університеті оцінюється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «незараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 2.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання наведена в таблиці 3.

Таблиця 2.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Реалізація основних завдань оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Університеті досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю.

Поточний контроль - це оцінка роботи здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторних занять (лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття) та самостійної роботи, яка відображає навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу освітнього компонента. Форму проведення поточного контролю під час навчальних занять визначає викладач.

Модульний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного навчального модуля (змістовного). Основні завдання модульного контролю полягають у підвищенні мотивації здобувачів вищої освіти до опанування навчального матеріалу, активізації спільної систематичної роботи викладачів і здобувачів вищої освіти упродовж семестру, а також в удосконаленні рівня організації освітнього процесу в Університеті.

Змістовний модуль (модуль) - запланована сукупність тем, що реалізується відповідними формами навчального процесу та підлягає модульному контролю. Модульний контроль проводиться за розкладом аудиторних занять у формі за рішенням кафедри. До модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали індивідуальний навчальний план, тобто передбачені в конкретному змістовому модулі всі види навчальної роботи. Бал за модуль розраховується з урахуванням балів за поточний контроль і модульну контрольну роботу. Оцінювання поточного та модульного контролів здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS (табл.2).

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання, відповідно до графіку відпрацювань, затвердженого кафедрою економічної теорії і економіки підприємства.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					іспит	залік
1	2	3	4	5	6	7
90 - 100	A	відмінно	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82 - 89	B	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74 - 81	C	добре	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			

1	2	3	4	5	6	7
64 - 73	D	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60 - 63	E	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

З метою підвищення мотивації до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання за відповідним освітнім рівнем вищої освіти, переорієнтацію їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок; систематизації знань та активне їх засвоєння упродовж навчального року; подолання елементів суб'єктивізму під час оцінювання знань в Університеті передбачена накопичувальна система оцінювання знань здобувачів вищої освіти. Розрахунок балів за поточний контроль та заохочувальні види робіт визначаються кафедрою та робочою програмою.

Таблиця 4

Оцінювання освітнього компонента

Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)	Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього – 0-5)
Модуль 1	0-10% пропусків – 5 балів	доповідь на науковій здобувачській конференції
Модуль 2	10%-20% пропусків – 4 бали	активна участь в роботі наукового гуртка кафедри
.....	20%-40% пропусків – 3 бали	підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.
	40%-60% пропусків – 2 бали	призове місце в олімпіаді
	60%-80% пропусків – 1 бал	підготовка наукової публікації
	більше 80% пропусків – 0 балів	виконання індивідуального завдання участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри

За накопичувальною системою підсумкова оцінка в балах з освітнього компонента розраховується як сума балів отриманих здобувачем вищої освіти за змістові модулі, відвідування на заняттях та за додаткові види робіт з компоненту (активна участь в роботі наукового гуртка кафедри, підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.і., доповідь на науковій студентській конференції, призове місце в олімпіаді, підготовка наукової публікації, виконання індивідуального завдання, участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри тощо) (табл. 4.)

Таблиця 5

Оцінювання освітнього компонента

Бал за змістовні модулі (БЗМ)										Сума		
Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)											Бал за відвідуванн я (всього 0-5)	Бал заохочуваль ний (всього -0-5)
Змістовний модуль 1 (ЗМ 1)				Змістовний модуль 2 (ЗМ 2)						0-5	0-5	100
Поточний контроль - 45				Поточний контроль - 45								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
11	11	11	12	8	8	8	7	7	7			
Модульний контроль - 45				Модульний контроль - 45								
БЗМ = (ЗМ1 + ЗМ2) : 2												

* T1,T2,T3.....- теми змістовного модуля

Підсумковий контроль – інтегроване оцінювання результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах за національною шкалою і шкалою ЄКТС, яке включає семестровий контроль та атестацію здобувача.

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів (табл.5):

- модульний контроль – до 90 балів,
- бал за відвідування занять – до 5 балів,
- бал за додаткові види робіт з вивчення освітнього компонента до 5 балів.

Відповідно до «Положення про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті». здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу здобувачького самоврядування.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичні вказівки

1. Шевченко А.А. Методичні вказівки для самостійного вивчення та проведення практичних занять з освітнього компонента «Економічна діагностика аграрного підприємства» для здобувачів денної та заочної форми навчання галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» другого (магістерського) рівня освіти. Одеса.: ОДАУ. 2024.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Ромащенко О.С. Економічна діагностика: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2021. 164с.
2. Економічна діагностика: Підручник / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 284 с.
[URL:http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8612/1/Підручник.pdf](http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8612/1/Підручник.pdf)
3. Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика: навчальний посібник/ МОН МС України, Луцький національний технічний університет, Волинський інститут економіки та менеджменту. 2-е вид. Київ, 2017. 456 с.
4. Сарай Н.І. Економічна діагностика: Навчальний посібник для здобувачів спеціальності «Економіка підприємства» усіх форм навчання. Тернопіль, 2015. 165 с.
5. Яцкевич І. В. Економічна діагностика [Текст] : навч. посіб. Одеса, 2015. 291 с.

Допоміжна

1. Berezhnyska U., Dobrovolska O., Uniat L., Shevchenko A., Horiashchenko Y., Halaz L.. Institutional principles of intensifying the innovative development of small and medium agribusiness. Journal of Agriculture and Crops, Volume 8, Issue 4, 2022. P. 275-282. URL: [https://arpgweb.com/pdf-files/jac8\(4\)275-282.pdf](https://arpgweb.com/pdf-files/jac8(4)275-282.pdf)
2. Maksym Zhytar, Olga Sosnovska, Roman Shchu, Oksana Lisnichu, Alla Navolokina, Scientific and methodical approach to the assessment of diagnostics of the economic security of economic financial and credit activity: problems of theory and practice volume 5 (46), 2022 URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3872/3669>
3. Nina Linde, Anush Balian, Tetiana Shabatura, Inna Gryshova, Olga Petrenko, Alisa Shevchenko. Agricultural Technologies as a Tool for Integrating Artificial Intelligence into the Agricultural Infrastructure of Ukraine. Grassroots Journal of Natural Resources, Vol.7 No.3 (December 2024). p.s26-s47. Doi: <https://doi.org/10.33002/nr2581.6853.0703ukr02>

4. Shevchenko A. A., Petrenko O. P., Ziuzina A. Y. Peculiarities of strategic development of enterprises under martial law. *Наукові перспективи: журнал*. 2024. № 9(51) 2024. С.421-434 URL:<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/15170/15240>
5. Ажаман І.А., Євдокімова О.М. Економічна діагностика та інформаційний потенціал підприємства. *Наукові інновації та передові технології*. №2 (16) 2023.с.179-189 URL:<http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/3662/3682>
6. Базецька Г. І. Економічна діагностика та аналітика у бізнесконсультуванні: конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнесконсалтинг». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 95 с.
7. Завитій О. Роль фінансової діагностики в діяльності підприємства. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2021. Випуск 1-2. С. 33-41. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2021.01.033>
8. Кормільцева В.В., Шевченко А.А Напрямки підвищення конкурентоспроможності продукції аграрних підприємств. *Актуальні проблеми економіки, фінансів, обліку та права: теорія і практика: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції* (Полтава, 16 вересня 2022 р.). с. 23-25 URL:<http://www.economics.in.ua/2022/08/24-2022.html>
9. Кухар О. В. Принципи ідентифікації загроз та стану економічної безпеки аграрних підприємств. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2023. № 5–6. С. 17–22.
10. Петренко О.П., Шевченко А.А. Adaptation of agricultural production to wartime realities: preservation of economic security of Ukraine. *Галицький економічний вісник*. 2024. 3 (88). С.20-30. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/?art=1305>
11. Петренко О.П., Шевченко А.А. Цифрові технології у фінансовому аналізі аграрних підприємств: виклики та можливості під час війни. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. URL:<https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/483/442>
12. Полятикін С.О. Інноваційні підходи до діагностики фінансового стану аграрних підприємств в умовах невизначеності та ризику // *Економіка та суспільство*. 2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2177/2103>
13. Шевченко А., Плотніченко М. Діагностика цифрових технологій в аграрному секторі: оптимізація виробничого потенціалу. III Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених». (15 квітня 2025, м. Полтава), Полтавський державний аграрний університет. Полтава. 2025. С.341-343 URL:https://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/54465/1/Збірник_аспірантура_15.04.2025.pdf
14. Шевченко А., Плотніченко М. Економічна діагностика підприємства – фундамент для проектування сталого розвитку аграрного підприємства. VIII Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством». (25 березня 2025, м. Полтава), Полтавський державний аграрний університет. Полтава. 2025. с. 980-982 URL:https://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/54449/1/Збірник_ПДАУ_Ч.1_2025%20%281%29.pdf
15. Шевченко А.А., Безубик П. Діагностика інноваційного управління в елеваторному бізнесі: автоматизація та ІТ-рішення. VIII Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством». (25 березня 2025, м. Полтава), Полтавський державний аграрний університет. Полтава. 2025. С.970-972 URL:https://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/54449/1/Збірник_ПДАУ_Ч.1_2025%20%281%29.pdf

16. Шевченко А.А., Донцов А.Ю. Механізм виникнення кризового стану в аграрному підприємстві. *Матеріали Міжнар. наук.-практ. конференція «Сталий розвиток економіки, суспільства та підприємництва»* (м. Івано – Франківськ, 27-28 квітня 2023 р.) с.256-258 URL: http://lib.osau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5166/1/Тези_Шевченко_Донцов.pdf
17. Шевченко А.А., Кришталь В.О. Економічна діагностика як рушійний механізм забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання *Шляхи розвитку науки в сучасних кризових умовах: тези доп. І міжнародної наук. – практ. інтернет-конференції*, (Дніпро, 28-29 травня 2020 року). Дніпро, С.541-543
18. Шевченко А.А., Кулаксіз Н.Д. Удосконалення фінансової стійкості аграрного підприємства *Шляхи розвитку науки в сучасних кризових умовах: тези доп. І міжнародної наук. – практ. інтернет-конференції*, (Дніпро, 28-29 травня 2020 року). Дніпро, С.553-555
19. Шевченко А.А., Петренко О.П., Соломонова В.В. Діагностика та стратегічне проектування розвитку аграрного підприємництва в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. №3. 328. 2025. С.14-21 URL:<http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2025/328/pdf/14-21.pdf>
20. Шевченко А.А., Петренко О. П., Бірагова О.В. Виробничий потенціал аграрних підприємств в умовах невизначеності. *Modern Economics*. 2023. № 41(2023). С. 156-162. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V41\(2023\)-22](https://doi.org/10.31521/modecon.V41(2023)-22).
21. Шевченко А.А., Петренко О.П. Виклики екологічного підприємництва в Україні. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2024. № 5 (75). С. 86-94. URL:<https://economics.net.ua/files/archive/2024/No5/86.pdf>
22. Шевченко А.А., Петренко О.П. Детермінанти економічного розвитку сільського господарства в Україні. *Modern Economics* № 38 (2023). С. 186-193 URL:<https://modecon.mnau.edu.ua/issue-38-2023/>
23. Шевченко А.А., Петренко О.П., Нікіфорчук М. Ресурсний потенціал аграрних підприємств як основа інноваційної диверсифікації діяльності. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2025. №8. Р.297-311 URL: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/261/251>

10.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Державна служба статистики України (Укрстат) /URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Національний інститут стратегічних досліджень НАН України URL:<http://www.niss.gov.ua/>
3. Рейтингове агентство «Кредит-Рейтинг» URL:<http://www.kredit-rating.ua/>
4. Ресурси Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua